

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

24.01.2017 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

[Българско Национално Радио](#)

✓ Средната работна заплата ще надхвърли 1 000 лева тази година

Средната работна заплата ще надхвърли 1 000 лева тази година, прогнозира пред "Хоризонт" председателят на Асоциацията на индустриалния капитал Васил Велев.

Икономиката ни ще нарасне с 3%, а ако има политическа стабилност, може и с повече, което ще се усети от хората, допълни Велев: През последните 10 години в България доходите растат най-бързо в целия Европейски съюз. Ние очакваме и тази година ръст на доходите от 5-6 процента.

[Медианул](#)

✓ През 2017 г. средната заплата ще надхвърли 1000 лева

Средната работна заплата ще надхвърли 1 000 лева тази година, обяви председателят на Асоциацията на индустриалния капитал Васил Велев пред БНР. Икономиката ни ще нарасне с 3 %, а ако има политическа стабилност, може и с повече, което ще се усети от хората, допълни Велев. През последните 10 години в България доходите растат най-бързо в целия Европейски съюз. Ние очакваме и тази година ръст на доходите от 5-6 процента, твърди още той.

[inews.bg](#)

✓ Бизнесът обещава над 1000 лева средна заплата

Развитието на икономиката и решаването проблемите с чуждите инвестиции трябва да са приоритет на служебния и редовния кабинет

Българският бизнес обещава през тази година средната заплата да нарасне до над 1000 лева. Това стана ясно от думите на председателя на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Васил Велев. Пред БНР той обясни, че икономиката ни през 2016 г. ще нарасне с 3 %, а ако има политическа стабилност, може да се очаква и повече. Което в крайна сметка ще се усети и от хората. "През последните 10 години в България доходите растат най-бързо в целия Европейски съюз. Ние очакваме и тази година ръст на доходите от 5-6%", каза Велев. Преди дни подобна прогноза изказаха и анализаторите на "УниКредит Булбанк". Според тях, ако няма политически сътресения, средната работна заплата у нас през настоящата година трябва да се увеличи до 1039 лева, а през 2018 г. - с още 86 лева.

В същото време обаче родният едър бизнес отчита и сериозни проблеми с чуждестранните инвестиции у нас. Според председателят на Българската стопанска камара (БСК) Божидар Данев в момента страната ни е на последно място в ЕС по този показател. чуждестранни инвестиции. Той също обвързва развитието на българската икономика и привличането на инвестиции с политическата ситуация.

От думите му става ясно, че очакванията на бизнеса са свързани както с изборите и съставянето на ново редовно правителство, така и със служебния кабинет, който скоро трябва да назначи президентът Румен Радев.

"Надеждата скоро да бъде направено ново редовно правителство може би ще отстъпи място на надеждата служебното правителство да действа в този ключов момент за развитието на българската държава и на българската икономика", коментира Данев. Той отбеляза и че в последно време инвестициите като цяло са на основата на публични средства и парите от европейските фондове.

[bica-bg.org](#)

✓ АИКБ започна изпълнението на нов европроект по ОПРЧР

На 02.01.2017 г. Асоциацията на индустриалния капитал в България стартира изпълнението на дейностите по проект „Постигане на устойчива и качествена заетост посредством подобряване привлекателността на професии със слабо предлагане на пазара на труда в ключови за развитието на българската икономика сектори“ № BG05M9OP0011.011-0002-C01, финансиран от Европейския социален фонд чрез ОП РЧР 2014 – 2020 с период на изпълнение: от 02.01.2017 до 31.12.2018 г. Проектът включва общо седем дейности, включително управление на проекта и информиране и публичност.

Идентифицираните сектори, които ще обхване пилотно проекта са: машиностроене и металообработване, електротехника и електроника, медицина и услуги за красота и здраве, транспорт и спедиция.

Основната цел на проекта е да създаде пилотен модел за решаване на един от основните проблеми на пазара на труда през последните 15 години – дисбалансът между търсенето на квалифицирана работна сила в ключови за развитието на българската икономика области и предлагането на човешки ресурси със съответната квалификация.

Продължителността на проекта е 24 месеца, а отпуснатата безвъзмездна финансова помощ в размер на 2 324 300.00 лева.

През месец януари 2017 г. започнаха да се провеждат първите срещи между екипа за управление на проекта, ключовите експерти от страна на АИКБ и асоциираните партньори с цел подготовка на необходимите документи и уточняване на предстоящите задачи по основните дейности.

[Нова те](#)

✓ Румен Радев - алпинист и директор на холдинг

Той не е зеленчукопроизводител, но отглежда краставици, не е алпинист, но изкачва планини, не е президент, но се казва Румен Радев. Той е директор на холдинг с 2000 души персонал и 14 дружества. Сред тях са най-голямата леярна в България, ковашки завод, машиностроителни предприятия, шивашка фабрика, а отскоро и... оранжерия.

Василена Гръбчева се среща със съименика на президента, за да разбере повече за живота му и какво мисли той за новия държавен глава.

[Вижте!](#)

Важни обществено-икономически и политически теми

[Българско национално радио](#)

✓ Маргарита Попова вече е заместник-председател на БСК

Маргарита Попова вече е заместник-председател на Българската стопанска камара, съобщават от сайта на институцията. Ден след като Попова вече не изпълнява длъжността на вицепрезидент, тя влиза в ръководството на работодателската организация с ресор "Правна инфраструктура и международна дейност".

Попова ще отговаря и за Арбитражния съд към БСК.

[investor.bg](#)

✓ Д. Добрев: Усилията за реформа в енергетиката дадоха резултат

Проучванията за петрол и газ в Черно море са „много положителни“, смята депутатът от ГЕРБ

Симпатизантите на ГЕРБ сочат като основни проблеми пред страната здравеопазването, правосъдието и образованието. Това сочат резултатите от проучване, което направи партията преди предизборната кампания, обявени от депутата Делян Добрев пред БНТ.

Според него енергетиката е на едно от последните места в тази своеобразна класация, което означава, че правителството се е справило с проблемите в този сектор.

„Само преди 1-2 години проблемът с енергетиката се сочеше като най-острия, който трябва да решим“, каза още Добрев. За него резултатите от анкетата показват, че ГЕРБ са се справили с този проблем и хората го оценяват.

„В енергетиката няма един ред, който да сме записали, и който да не сме изпълнили“, категоричен е бившият енергиен министър в първото правителство на ГЕРБ. Той припомни конкурсите за проучване и добив на природен газ и петрол, намаляването на дефицитите в Националната електрическа компания (НЕК), промените в енергийния регулатор и програмата за енергийната ефективност, които бяха вписани в управленския план на правителството.

Добрев оцени като „много положителни“ резултатите от проучванията за петрол и природен газ в Черно море и добив може да започне в рамките на няколко години.

Резултатите от анкетата означават, че ГЕРБ ще трябва да посочи решения за проблемите в трите сектора, които избирателите им посочват като най-проблематични, допълни още Добрев. Като проблемни хората са посочили още и вътрешния ред и сигурността, както и доходите и инвестициите.

Посочени като проблеми, но доста по-назад в допитването, са и инфраструктурата и транспортни проекти като метрото в столицата.

По отношение на здравеопазването основният проблем е контролът върху разходите – на болниците, и на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК). Добрев посочи, че това може да се регулира с помощта на частния сектор и е време за „алтернатива на монопола на Здравната каса“.

Добрев е категоричен, че реформите в здравния сектор са започнали, но има много сериозни проблеми, които не са решени и допълни, че частният сектор може да помогне в тази насока.

investor.bg

✓ Три производствени проекта взеха сертификати за инвестиции за над 133 млн. лв.

„Алкомет“, „Кроношпан България“ и „Ветпром“ ще открият над 200 работни места

Три производствени проекта взеха сертификати за инвестиции за над 133 млн. лв.

Инвестиционните проекти на „Алкомет“, „Кроношпан България“ и „Ветпром“ получиха сертификат за инвестиция клас А по реда на Закона за насърчаване на инвестициите. Общият размер на вложенията е 133,1 млн. лв., като се предвижда те да създадат над 200 работни места, съобщи Министерството на икономиката.

При връчването на сертификатите заместник-министърът на икономиката Даниела Везиева обяви, че и трите проекта са в производството и предвиждат увеличение на производствения капацитет.

Тя посочи като положителна тенденция това, че сертифицираните проекти предвиждат разширяването на съществуващата дейност на вече утвърдени български и международни компании в страната.

„Това е атестация за това, че България е добро място за инвестиции. Надявам се връчването на сертификатите да спомогне и за разширяване на експортната ориентация на дружествата“, заяви Везиева. Очаква се предприятията да се възползват от насърчителните мерки, предоставени по закон, като съкратени срокове за административно обслужване, индивидуално административно обслужване, необходимо за осъществяване на инвестиционния проект и финансово подпомагане за обучение за придобиване на професионална квалификация на лица, включително на стажанти от висшите училища в страната, които ще заемат новите работни места. „Алкомет“ получи сертификат за инвестиция клас А за проекта си „Увеличение на производствения капацитет и повишаване на производствената ефективност“, който ще се реализира в община Шумен.

Предметът на дейност на дружеството е производство на алуминиев прокат, валцови и пресови изделия от алуминий и алуминиеви сплави. Фирмата е един от големите производители на алуминий на Балканите. Размерът на инвестицията възлиза на 69 млн. лева. За реализирането на проекта ще бъдат открити сто нови работни места.

Според Семих Батурай, член на управителния съвет на „Алкомет“, проектът ще включва нова производствена линия и преса за алуминиеви профили.

Той напомни, че „с откриването на новите работни места ще са над хиляда“.

„Кроношпан България“ получи сертификат за инвестиция клас А за проекта „Увеличаване на производствения капацитет на линия за производство на ПДЧ и изграждане на производство на МДФ“. Размерът на вложението, като обща стойност на материални и нематериални активи, за периода на инвестицията, възлиза на 42,6 млн. лева.

Фирма „Кроношпан“ е водещ производител на материали от дървесина за мебелната индустрия, както и един от големите чуждестранни инвеститори в страната ни.

„Разширяване на производството на завода във Велико Търново, чрез линия за плочи от дървесни влакна и частици ще добави нова продукция на предприятието, обясни при получаването на сертификата Николай Банков, управител на „Кроношпан България“. Размерът на инвестицията е 42,6 млн. лева, предвижда се и разкриването на сто нови работни места.

Инвестиционният проект на „Ветпром“ „Производство на фармацевтични продукти за хуманитарна и ветеринарна медицина“ получи сертификат клас „А“. Той ще се реализира в гр. Радомир, област Перник, а размерът на инвестицията, възлиза на 21,5 млн. лева.

В периода на осъществяване на инвестиционния проект, а и като резултат от него, ще бъдат открити 35 нови работни места.

„Ветпром“ произвежда ветеринарно-медицински препарати, които обхващат всички фармакологични групи.

„Проектът предвижда закупуване на нови производствени и спомагателни машини и съоръжения, с цел подобряване на качеството и увеличаване количеството на произвежданите фармацевтични продукти за хуманната и ветеринарната медицина.

Предвижда се и въвеждане в производство на нови хуманни и ветеринарни лекарствени продукти“, обясни Стефан Божинов, изпълнителен директор на предприятието.

[Медианул](#)

✓ Омбудсманът призова парламентът да удължи използването на лихвоточките

Около 55 хиляди души може да изгубят завинаги сумите от лихвоточките си, ако парламентът спешно не одобри на второ четене удължаването на срока за използването им, след като периодът за купуването на имоти или построяването на жилища с този вид разплащателно средство изтече на 30 ноември 2016 г. за това предупреди националният омбудсман Мая Манолова в писмо до Народното събрание, с което призовава депутатите да приемат окончателно поправките в оставащото им малко време работа.

Очакванията са в края на седмицата парламентът да бъде разпуснат, което застрашава правата на граждани с жилищно-спестовни влогове, направени до 1990 година, но недочакали жилище от държавата тогава. Затова обмудсманът настоява да се гласува удължаването до 30 ноември 2018 г. на срока за заявяване на искането за изплащане на компенсация от лица, придобили или започнали изграждането на жилище, както и премахване на крайния срок, в който трябва да се изплатят всички заявени претенции.

Манолова предприема тези действия заради множество жалби от граждани.

Друг проблем, за който хората сезират обществения защитник, е за забавата при изплащането на компенсациите, тъй като отделните от държавата средства във фонда са недостатъчни за покриване на разходите по лихвоточките. Отпуснатите средства за тези компенсации, включително в тазгодишния бюджет, за изплащане на левовата компенсация на гражданите с многогодишни жилищноспестовни влогове в размер на около 11 млн. лева показваха, че са крайно недостатъчни, което задълбочава още повече проблема, аргументира се омбудсманът.

Това поставя в опасна ситуация купувачите на жилища, заради невъзможност да изплащат ипотеките си и риска да затъват в излишни дългове, посочва Манолова в писмото си до Народното събрание.

Тя припомня, че внесените законови поправки от Вили Лилков от Реформаторския блок и група народни представители на 30 март 2016 г. предвиждат също така възможността с лихвоточките да се заплащат дължими данъци и такси към държавата и общините.

[investor.bg](#)

✓ В сила са новите глоби за нарушения по пътищата

Новите санкции няма да променят броя на загиналите, смята Христо Радков, председател на МЕНСА

Днес е първият работен ден, в който са в сила новите правила за движение по пътищата. Според тях за шофиране с превишена скорост в населено място глобите вече са следните: при нарушение с между 31 и 40 км/ч санкцията е 400 лв., с над 40 км/ч – 600 лв. и над 50 км/ч – 700 лв.

Нарушители се наказват и със сваляне на регистрационната табела на автомобила. Това ще се случва при шофиране без книжка, при употреба на алкохол над 0.5 промила, при употреба на наркотици или отказ от проверка на дрегер или кръвна проба. За последните дни от влизането в сила на промените на закона за движение по пътищата са хванати около 30 души – основно без шофьорски книжки или употребили алкохол. Това съобщи председателят на транспортната комисия и инициатор на измененията Настимир Ананиев пред bTV.

Христо Радков, председател на МЕНСА, е категоричен, че новите глоби няма да променят броя на загиналите, а тенденцията през последните години е да се увеличават санкциите, но и загиналите.

Според данните на Ананиев от 1990 г. насам най-много жертви е имало през 2006 г., 2007 г. и 2008 г. Оттогава досега се понижават.

Данните на Радков се разминаха с посочените от депутата и по думите му 2016 г. е била поредна по ръст на жертвите.

„Мерките няма да променят нищо, защото се акцентира върху скоростта и алкохола. Към 2015 г. те са причина за 15 загубени живота на фона на 700. Други 685 души не ги спасяваме. Превишената скорост не е проблемът. Проблемът е, че се кара със скорост, несъобразена с пътните условия – това дава 36 на сто от катастрофите с жертви”, уточни председателят на МЕНСА.

[в.Сега](#)

✓ "Безплатното" саниране излиза над 17 хил. лв. на апартамент

Цената на квадратен метър е близо два пъти по-висока от предишни програми за енергийна ефективност

Санирането по "безплатната" програма на правителството на ГЕРБ всъщност е "златно", защото струва на българските данъкоплатци средно над 17 хил. лв. на един апартамент. Това става ясно от изчисленията в доклада на регионалния министър Лиляна Павлова, с който бе предложено правителството в оставка да гласува промени в постановлението по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради. В петък Министерският съвет пушна за обществено обсъждане и самите промени в постановлението. През миналата седмица ресурсът на програмата бе увеличен от 1 на 2 млрд. лв., гласувани безпроблемно и без обсъждане от парламента.

Според данните към 17 януари тази година са обновени 12 460 жилища в 214 сгради. Стойността на всички дейности по тях е общо 216 290 538 лв. Средно за един апартамент това прави точно 17 359 лева. Над 1 млн. кв. метра досега е "подобрената жилищна инфраструктура". Облагодетелствани са 26 410 жители в цялата страна. Според сметките на регионалното министерство енергията, която ще се спести годишно, е 88 153 мегаватчаса. Намаляват се и емисиите парникови газове. Това водело до икономии от 13.545 млн. лв. годишно.

Стойността за саниране на едно жилище в размер на над 17 хил. лв. обаче изглежда прекалено висока, категорични са и строители, и експерти по енергийна ефективност, и консултантите. В сравнение с други изпълнявани проекти с мерки за топлоизолация и обновяване на жилищни сгради у нас стойността е 3 - 4 пъти по-висока. Изчисленията сочеха, че санирането на едно жилище би трябвало да струва средно между 4000 и 8000 лв. според дейностите по саниране и състоянието на сградата - квадратура, как се сменят дограмите и с какви материали се работи.

Досега подобни дейности по саниране на жилища у нас са правени от Програмата за развитие на ООН (ПРООН) - проекта "Обновен дом", и европейския проект "Енергийно обновяване на българските домове" по оперативна програма

"Регионално развитие" (ОПРР). По тях средната цена за саниране на квадратен метър е била около 100 лева, припомниха участници в проектите. А според изчисленията по данните на МРРБ към момента цената излиза почти двойно - 192 лв./кв.м. След старта на програмата преди около две години и първите анализи за прекомерно раздути разходи МРРБ въведе и след това намали така наречените пределни стойности - максимума, който може да се плати за квадратен метър. Този максимум в момента е 172 лв./кв.м.

И референтните стойности на МРРБ, които определиха таван за общините по видове дейности, и крайните цени по "безплатната" програма на ГЕРБ излизат високи заради различните параметри. Това каза тези дни Лиляна Павлова, която опита да защити увеличението на парите до 2 млрд. лв. пред депутатите в парламентарните комисии. "Имаме различен обхват на дейностите и различни инвестиции", заяви Павлова. Тя припомни, че в проекта на ПРООН мерките са "чиста енергийна ефективност" на малки сгради - т.е. смяна на дограми и топлоизолация. По ОПРР също са били обновени основно малки тухлени сгради. Акцентът на правителствената програма са панелните блокове, които били в много по-тежко състояние. "Състоянието на панелните блокове е такова, че се налага конструктивно обследване и укрепване на самата сграда. Това е причината за разликата в цените", допълни още Лиляна Павлова. Според нея от значение е и това, че има разлика между блок и блок секция.

Практиката и наблюденията на строители обаче показват малко по-различна действителност. Хора от бранша обърнаха внимание, че досега не са видели в обществена поръчка за строително-монтажни работи по санирането да е включена позиция по конструктивно укрепване. Самите строители признават, че големият проблем на тази програма е контролът. Премиерът в оставка Бойко Борисов рекламира широко програмата и обяснява, че тя е прозрачна, защото контролът е в ръцете на хората, чиито апартаменти се санират. Строители обаче разказаха, че именно за да се избегне досадният обществен контрол, се прибегва до позната "недобра практика" - плаща се на домоуправителя, който "приема" обекта без забележки.

[в.Сега](#)

✓ И купуването на стаж поскъпна

От тази година купуването на стаж за пенсия струва по-скъпо заради увеличението на осигурителната вноска за пенсия с един пункт на 18.8% и на минималния осигурителен доход на самоосигуряващите на 460 лв. Така от 1 януари, ако човек иска да си купи един месец стаж, ще трябва да плати 86.48 лв. Миналата година един месец осигуряване струваше 74.76 лв. Според последната средносрочна бюджетна прогноза през следващите две години не се предвижда увеличаване на минималната заплата или доходите за самоосигуряващите се, но пък и догодина вноската за пенсия ще се увеличи с още един пункт - на 19.9%, което означава, че и догодина ще има поскъпване. Затова и експертите винаги съветват хората да си напазаруват стажа по-рано, тъй като с годините се увеличава минималният осигурителен доход, а с това и цената му.

През изминалата година по-малко хора са прибегнали до тази възможност. До пет години стаж може да си купи всеки дори и да не му предстои скоро пенсиониране. Според закона за осигурителен стаж се зачита времето на обучение в университета или за докторантура, но висшистите трябва да платят за всеки месец. Освен това и хората, навършили възрастта за пенсия за трета категория, също могат да си купят колкото стаж не им стига, но не повече от пет години.

Според последните данни на НОИ към края на септември миналата година 3245 българи са си купили стаж, като спрямо същия период на 2015 г. те са по-малко с около 1000 души. Миналата година 1766 българи са се пенсионирали благодарение на това, че са си купили стаж. Средният брой месеци осигуряване, който не им е стигал, е 22 месеца. Това означава, че всеки от тях средно е внесъл в НОИ по 1645 лв., за да може да излезе в пенсия. Броят на недостигащите месеци е без промяна в последните години. Новите пенсионери с купен стаж също са по-малко от по-миналата година, когато към края на септември са били 2365 души. За деветте месеца на м.г. в НОИ са влезли почти 7.6 млн. лв. от купуването на стажа. За сравнение за цялата 2015 г. сумата е 16 млн. лв.

ИЗИСКВАНИЯ

И тази година се увеличава изискването за стаж за мъжете и жените с по два месеца - съответно на 38 г. и 4 месеца и 35 г. и 4 месеца. Стажът ще продължи да се увеличава с по два месеца, докато през 2027 г. стане 40 години за мъжете и 37 години за жените.

[в.Труд](#)

✓ Отложиха отново концесията на летище София

Срокът за подаване на оферти за концесионирането на летище София е удължен с още четири месеца, става ясно от съобщение на сайта на Министерството на транспорта. Решението за четвъртото поред отлагане на времето за приключване на процедурата е взето миналата седмица от ведомството на Ивайло Московски.

Кандидатите могат да получат документация за участие в процедурата и да внесат предложенията си до 19 май, а офертите се планира да бъдат отворени на 22 май 2017 г.

Новият срок дава възможност решението за концесията да бъде взето от следващото редовно правителство.

✓ Президентът Румен Радев официално обяви екипа си

Доскорошният началник-щаб на ВВС Димитър Стоянов става главен секретар на президента

Президентът Румен Радев официално обяви екипа си ден след като встъпи в длъжност. Радев е подписал първите си укази като държавен глава, съобщават от пресслужбата на президента.

Румен Радев назначава Димитър Стоянов за главен секретар. Стоянов е доскорошен началник-щаб на Военновъздушните сили (ВВС) и е бил "дясна ръка" на Радев, докато командваше военната авиация. В началото на декември той е подал рапорт за пенсиониране. По специалност Стоянов е авиационен инженер. Радев е назначил Иво Христов за началник на кабинета на президента. Христов е журналист и писател, активен участник в предизборната кампания на президента.

Емилия Друмева е назначена за секретар по правните въпроси. Тя е бивш конституционен съдия, оглавявала е правния отдел на парламента, била е и шеф на Обществения съвет към ЦИК.

Дипломатът от кариерата Атанас Кръстин става Секретар по външната политика на държавния глава.

С други свои укази държавният глава е назначил Илия Христов за съветник по икономика и инвестиции, Невянка Кънева за съветник по правни въпроси, както и бившият кмет на село Труд Николай Копринков, който ще е съветник по вътрешна политика и гражданско общество.

Надя Младенова става началник на кабинета на вицепрезидента Илияна Йотова. Младенова е член на Националния съвет на БСП.

[в.Стандарт](#)

✓ Две нови имена за премиер

Радев разпуска парламента в петък, изборите - на 26 март

Две нови имена за служебен премиер се завъртяха в първия работен ден на президента Румен Радев. Покана за поста министър-председател са получили бившият военен министър в кабинета "Станишев" Николай Цонев и бившият ректор на СУ "Св. Климент Охридски" проф. Иван Илчев. Това съобщиха за "Стандарт" източници от "Дондуков" 2, запознати сд преговорите за правителствен екип.

Цонев се смята за политически консенсусна фигура, освен това се ползва и с доверието на военните среди, твърдят източниците ни. Според тях обаче огромни били и шансовете на проф. Илчев, който отлично се вписва в желанието от Румен Радев профил на бъдещия премиер - експерт от академичните среди с ясна визия за преодоляване на основните проблеми: демографска криза и социална несправедливост. В същия профил влизат и досега най-спряганите имена - акад. Стафан Воденичаров, бивш шеф на БАН и проф. Боян Дуранкев от УНСС. Воденичаров печелел с факта, че е равноотдалечен от партиите у нас. А Дуранкев с икономическата си визия за развитието на страната. "Стандарт" вече събщи, че към него остава предложението, ако не приеме първия пост в кабинета, да е вицепремиер и икономически министър, който наблюдава останалите министерства от сектор икономика.

Още един общопризнат експерт, който познава в детайли сектора си, се очаква в служебния кабинет. За почти 100-процента сигурен земеделски министър се смята доц.д-р Христо Бозуков - бивш шеф на Института по тютюна и бивш председател на Селскостопанската академия. За външен министър е поканен Любомир Кючуков, за военен - бившият военен аташе на България в САЩ бригаден генерал Стефан Янев, за МВР - бившият шеф на полицията в Пловдив Пламен Узунов.

Ръководителят на федерацията по борба - олимпийският шампион Валентин Йорданов е най-новото име за спортен министър. Спряганата досега Таня Богомилова отказала, научи още "Стандарт".

Президентът Румен Радев се очаква да разпусне парламента с указ в петък сутринта, съобщиха източниците ни. Със същия документ той ще насрочи и датата на предсрочните парламентарни избори. Най-вероятно ще те се проведат на 26 март 2017 г. Само няколко часа по-късно държавният глава ще посочи издаде и втори указ - за състава на служебния кабинет, на който ще гласува доверие да организира вота. Указът за него трябва да бъде издаден в същия ден.

[Медиапул](#)

✓ Борсата за ток у нас постигна и отрицателни цени

Ако цялата търговия с електроенергия мине през нас, няма да има никакви съмнения за непазарни договорки, казва Константин Константинов, шеф на енергийната борса

За година работа българската енергийна борса е постигнала двойно по-голяма от първоначално планираната ликвидност, но за да я увеличи още е поканила македонски фирми да участват в нейните търгове. През 2016 г. е имало е и часове, в които дружества са платили близо 20 лв. за мегаватчас, за да си пласират енергията. В средата на 2017 г. ще заработи и сегментът за продажба на ток по часове в рамките на същия ден, а не само за следващия – т. нар. ден напред. Засега обаче борсовата търговия с природен газ у нас е безсмислена, защото имаме само един доставчик. Това коментира в интервю за Mediapool Константин Константинов, изпълнителен директор на "Българска независима енергийна борса", която е собственост на държавния "Български енергиен холдинг".

Г-н Константинов, след последната драматична седмица за играчите на борсата за електрическа енергия, заради рекордното потребление и спирането на износа на електроенергия, което наруши ритъма на търговията, каква е ситуацията с търсенето и предлагането сега?

Търговията не пострада кой знае колко от това. Енергийният министър Теменужка Петкова неколнократно обясни за взетото решение "Българския енергиен холдинг" (БЕХ) и неговите дъщерни предприятия, производители на електроенергия, да намалят количествата си, съгласно ангажимента на БЕХ за борсата. Това бе съгласувано с ЕК и количествата, които тези централи не оферираха на борсата, бяха насочени за обществения доставчик, за да се задоволи регулирания пазар, който по закон е приоритетен.

Това провокира повишаване на цените на борсата за търговия с електрическа енергия, заради слабото предлагане и повишеното търсене.

Да, но това е нормална пазарна реакция и се случи само за една борсова сесия.

А защо не предупредихте борсовите участници, че ще се предлагат по-малки количества?

Търсенето и предлагането е търговска стратегия, никой търговец не обявява предварително какви количества ще купи и дали утре ще са повече или по-малко. Борсовият оператор не би могъл да даде такава информация. Това би било директна манипулация на пазара, а и не знаем кой какви оферти ще подаде и как ще ги промени до 13 часа, докогато е отворена системата за публикуване и актуализация на офертите за покупка и продажба. Ние публикуваме информация само за аварии на физическите мощности за производство на електроенергия. Миналата седмица ситуацията не беше такава. Ставаше въпрос за решение на БЕХ, заради повишените товари на регулирания пазар.

Аз обаче съм много доволен, че в тази ситуация борсовите механизми сработиха доста добре и липсващите количества енергия от държавните производители бяха заместени от други търговски участници на борсата и в последните дни количествата, които се търгуваха на платформата "ден напред", са доста добри.

Тоест се е задействал вторичният пазар и фирми, закупили по друг начин енергия, са я предлагали на борсата на по-високи цени?

Възможно е да става въпрос и за внос, защото определено има повишаване на вноса на произведена извън българска територия електроенергия. Но борсовият оператор не знае и не е редно да знае, а и няма никакво значение, един търговец като оферира определени количество откъде са.

А според Вас нормализира ли се вече борсовата търговия, защото участниците в нея продължават да се оплакват от високи цени?

Цените са такива, каквито търговските участници са предложили доброволно да платят. Борсовият пазар не е задължителен, но на него в момента участват 50 компании, а стартираме със 17. За малък пазар като българския това е много. Това само показва, че се ползваме с доверието на участниците. Имали сме случаи и на много ниски цени. На 15 май 2016 г. за няколко часа имахме дори отрицателна цена от минус 19.56 лв. за мегаватчас. Дори и да са много ниски цените, това означава, че продавачът си е направил сметката, за да се съгласи на такава цена.

Тоест в случая да си плати, за да му вземат енергията.

Да. При обратния случай на високи цени, с всички уговорки какво означава висока цена – при положение, че търгуваме за 24 часа в денонощие и за всеки час цените са различни, е имало кой да плати тези цени, т.е. купувачи доброволно са оферирали количества за покупка на точно тези, определени като високи цени. След като има кой да плати определена цена, значи цената е пазарна.

След спирането на износа на ток имаше ли на борсата свръхпредлагане?

Експертният ми коментар е, че след като се спря износет на българска електроенергия, онези търговски участници с енергия по дългосрочни договори, които са били ограничени в експорта ѝ, вероятно са пуснали целите количества или част от тях на борсата. Но е много важно да се знае, че търговията е динамична и цените зависят както от предлаганите и търсените количества, така и от часовете. Едно е дали става въпрос за уикенд, когато потреблението спада, дали е през нощта или пък в пикови часове на потребление. Това са нормални борсови механизми.

Кога може да се очаква възстановяването на пълните количества по ангажимента на държавните производители на електрическа енергия на борсата и дали когато предложат спестените сега количества няма да се стигне до изкривяване на пазара и цените?

Не бих казал изкривяване. Нормалното пазарно поведение е при по-голямо предлагане, цената да пада и обратното. Ежедневно се следи обстановката от ръководителите на енергийните дружества. Решенията за връщането на количествата, съгласно първоначалния ангажимент, за борсата на електрическа енергия и възстановяването на износа зависят от товарите и мощностите.

За година работа на борсата каква е равносметката?

Точно на 19 януари 2016 г. се извърши първата борсова сесия и мога да определя първата година като успешна. Имали сме някои проблеми като забавяне на резултатите от търговията, но е било по независещи от нас причини. Резултатите се обработват по общ европейски механизъм и например през септември и октомври имаше моменти, когато трябваше да изчакаме борсата в Обединеното кралство и това доведе до кратко забавяне.

Иначе два са основните параметри, които дават яснота за ефективността на една борса. Единият е ликвидността ѝ.

При старта бяхте обявили, че за да е ликвидна борсата на нея трябва да се търгуват поне 5% от общо потребяваните в страната количества електроенергия. Постигнахте ли ги?

За 12 месеца точната ликвидност е 2 652 770 мегаватчаса. Не съм го смятал точно, но е около 10 процента от общата консумация. В последното тримесечие имаше особено силен интерес от страна на участниците на борсата и ликвидността ѝ достигна дори 20-30 процента от енергията на свободния пазар. Което е много добро постижение за толкова малък пазар като нашия и за толкова кратко време работа.

Вторият параметър е броят на участниците. Както вече стана дума, от 17 те нараснаха до 50, има нови заявки и правим обучения. По тези два параметри българската енергийна борса бие другите прохождащи борси в региона като сръбската и хърватската.

Радвам се, че направихме правилата и таксите за търговия такива, че да позволяват малките български компании да участват редом с големите чужди търговци на електрическа енергия. В момента българските и чуждите участници са горе долу наполовина като сме обхванали почти всички активни български търговски участници.

Очакват ли ръст на ликвидността на борсата през 2017 г.?

Да, но колко ще стане, е трудно да се каже. Докато има два сегмента на пазара на електроенергия – регулиран и свободен, нашият интерес е да се увеличи свободната търговия. Друга цел е да привлечем колкото се може повече участници в стартиралата през октомври пробно с намалена функционалност, а през ноември 2016 г. и изцяло платформа за сключване на двустранни дългосрочни договори за електрическа енергия през борсата.

Там едната възможност е да се провеждат онлайн търгове, които може да се инициират както от предлагачи, така и от търсещи електроенергия. Другата е класическата непрекъсната търговия, при която от една страна се качват оферти за продажба, от друга – за покупка, и когато цените се срещнат, има сделка. Третата е за търговия за следващия ден, като идеята е ако някой търговец е останал с отворени позиции в края на сесията за "ден напред", да може да ги изчисти, за да избегне прехвърляне на балансиращия пазар, където цените са много по-високи.

За жалост, все още не можем да се похвалим с кой знае какви постижения на тази платформа - едва 80 MW доставки за тези два месеца, но се надявам на растеж, тъй като все повече участници ползват тестовия й модул. Надявам се и дъщерните на БЕХ производители да започнат да ползват по-активно тази платформа, въпреки че имат собствени платформи за търговия. Нашата обаче е по-добра и по-прозрачна и когато започнахме да я правим, идеята беше НЕК, АЕЦ "Козлодуй" и ТЕЦ "Марица Изток 2" да прехвърлят цялата си свободна търговия на борсата. Факт е, че при нас търговията е много по-подредена и прозрачна.

Търговци на ток се оплакват, че незнаяно как, при какви условия, процедури и цени от свободния пазар изчезват огромни количества електроенергия от държавните предприятия и вероятно отиват в приближени фирми, които получават пазарни преимущества.

Ако цялата търговия с електроенергия мине на нашата платформа, ще изчезнат всякакви съмнения за непазарни договорки и прозрачността ще е на максимално ниво. Единствената информация, която ние не предоставяме, е търговската – кои компании точно колко и на каква цена са купили. Но когато се знае общото изтъргувано количество и средната цена, няма как да има съмнения за некоректност.

Кога ще заработи сегментът за търговия в рамките на деня – т.нар. интрадей, който вълнува силно търговските участници?

По план това трябва да стане в средата на 2017 г. Но паралелно с това от "Електроенергийния системен оператор" (ЕСО) актуализират софтуера си за своите графици за доставка, за да може борсовите почасови сделки да се валидират в ЕСО. Ако гледаме другите европейски борси, сегментът ден напред интересува най-много търговските участници, интрадей е за изчистване на позиции. Макар да не може да се разчита на кой знае какъв рейтинг, той е много важен сегмент – особено за производителите на енергия от възобновяеми източници, чието планиране е много динамично и такъв тип търговия е от значение за тях да не изпаднат в ситуация да са заявили едни количества, а да имат повече или по-малко – т. нар. небаланси, които струват много скъпо.

А платформата за търговия с природен газ, която министър Петкова анонсира през миналата година, кога може да се очаква?

Реално, в момента, само с въвеждането на допълнителен модул на сегашната платформа за търговия на електрическа енергия чрез дългосрочни двустранни договори, може да се обезпечат борсовите сделки с природен газ. Технически сме много близко до възможността да го направим – и като срокове, и като финансиране. Но у нас свободният пазар на газ изобщо не е развит. Трябва актуализация и на правилата за търговия със свободен газ, и на Закона за енергетиката, и да има повече от един продавач на природен газ, защото да направим борсовата търговия с единствен участник ще е странна търговия. Трябва диверсификация на източниците на доставка.

Тоест това зависи от изграждането на междусистемните газови връзки със съседните държави?

Пазар без различни търговски участници и източници на газови доставки е безсмислен. Само да сложим такъв екран за търговия и на него да не се случва нищо – няма смисъл. Аз нямам наблюдения в момента у нас да има търговия на газ на свободно договаряни цени.

Наскоро излезе информация за обединяване на българския и македонския пазар на електрическа енергия. Какви са намеренията в този посока?

Предвид виждането ни, че ликвидността на борсата трябва да се увеличава, се обърнахме към всичките ни съседни пазари и в Македония видяхме такава възможност. Там пазарът е много малък и не предполага създаването на отделна борса за търговия с електрическа енергия и предложихме на колегите да ползват нашата, вместо да влагат големи инвестиции, защото това е скъпо удоволствие. А нашата борса се ползва с авторитет, защото се управлява от пионерите в тази област – "Норд Пул" и се надяваме македонски търговски участници да имат възможност да се възползват от това.